

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
**The Model of Digital Leadership Development of School
Administrators Under Bangkok Metropolitan**

กิตติธเนศ เกษา,
เกรียงไกร สัจจะหลัทย และ สุบิน ยुरารัช
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
Kitthanet Kesa,
Kriangkrai Sajjharuethai and Subin Yurarach
Sripatum University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: natsuda.kes@spumail.net

บทคัดย่อ

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครเป็นการวิจัยแบบผสมวิธีพหุระยะ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากรอบแนวคิดภาวะผู้นำดิจิทัล และกรอบแนวคิดการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร 2) วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร 3) สร้างและประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 966 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 410 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือการวิจัย คือ แบบประเมิน แบบสอบถาม และการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์เนื้อหา ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนี $PNI_{modified}$

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมินกรอบแนวคิดของภาวะผู้นำ ในภาพรวมและรายด้านเหมาะสม ($\bar{X} = 0.97$, S.D. = 0.18) และกรอบแนวคิดการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้านเหมาะสม ($\bar{X} = 0.97$, S.D. = 0.18) 2) ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น 2.1) ภาวะผู้นำดิจิทัล พบว่า ทักษะดิจิทัล ($PNI_{modified} = 0.183$) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล ($PNI_{modified} = 0.182$) วิสัยทัศน์ดิจิทัล ($PNI_{modified} = 0.173$) การสื่อสารดิจิทัล ($PNI_{modified} = 0.133$) การรู้ดิจิทัล ($PNI_{modified} = 0.119$) และการทำงานเป็นทีม ($PNI_{modified} = 0.103$) 2.2) การพัฒนาภาวะผู้นำ พบว่า การสร้างแผนพัฒนาองค์กร ($PNI_{modified} = 0.175$) ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ($PNI_{modified} = 0.166$) การมีส่วนร่วมในองค์กร ($PNI_{modified} = 0.160$) การมีวัตถุประสงค์ หลักการและแนวคิด ($PNI_{modified} = 0.145$) ทักษะทางความคิดอย่างเป็นระบบ ($PNI_{modified} = 0.129$) และการประเมิน

* วันที่รับบทความ : 18 กรกฎาคม 2567; วันที่แก้ไขบทความ 21 กรกฎาคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 24 กรกฎาคม 2567

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ ($PNI_{\text{modified}} = 0.098$) 3) รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า มี 2 รูปแบบ

คำสำคัญ: รูปแบบการพัฒนา; ภาวะผู้นำดิจิทัล; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The model of digital leadership of school administrators under Bangkok Metropolitan is a multi-phase mixed-method research. The objectives were to 1) study the conceptual framework of digital leadership and leadership development framework for school administrators under Bangkok Metropolitan Administration, 2) analyze the needs for developing digital leadership of school administrators under Bangkok Metropolitan Administration, and 3) create and evaluate the model for developing digital leadership of school administrators under Bangkok Metropolitan Administration. The population consisted of 966 school administrators under Bangkok Metropolitan Administration. The sample group comprised 410 school administrators, obtained through multi-stage random sampling. Research instruments included evaluation forms, questionnaires, and focus group discussions. Statistics used were content analysis, frequency, percentage, mean, standard deviation, and PNI_{modified} . The results of research were as follows: 1) The evaluation results of the leadership conceptual framework were appropriate overall and in each aspect ($= 0.97$, S.D. $= 0.18$), and the leadership development conceptual framework for school administrators under Bangkok Metropolitan Administration was appropriate overall and in each aspect ($= 0.97$, S.D. $= 0.18$). 2) The needs analysis results showed: 2.1) For digital leadership: digital skills ($PNI_{\text{modified}} = 0.183$), creating digital learning culture ($PNI_{\text{modified}} = 0.182$), digital vision ($PNI_{\text{modified}} = 0.173$), digital communication ($PNI_{\text{modified}} = 0.133$), digital literacy ($PNI_{\text{modified}} = 0.119$), and teamwork ($PNI_{\text{modified}} = 0.103$). 2.2) For leadership development: organizational development planning ($PNI_{\text{modified}} = 0.175$), digital technology skills ($PNI_{\text{modified}} = 0.166$), organizational participation ($PNI_{\text{modified}} = 0.160$), having objectives, principles, and concepts ($PNI_{\text{modified}} = 0.145$), systematic thinking skills ($PNI_{\text{modified}} = 0.129$), and evaluation of leadership development model ($PNI_{\text{modified}} = 0.098$). 3) The model for developing digital leadership of school administrators under Bangkok Metropolitan Administration consisted of two models.

Keywords: Development model; Digital leadership; School administrator

บทนำ

ในปัจจุบัน โลกกำลังก้าวเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ซึ่งเทคโนโลยีดิจิทัลไม่เพียงแต่เป็นเครื่องมือสนับสนุนการทำงานเท่านั้น แต่ยังสามารถกลายเป็นส่วนสำคัญและไม่อาจแยกออกจากชีวิตประจำวันของผู้คนในทุกภาคส่วนของสังคม การเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม รูปแบบการดำเนินธุรกิจ กระบวนการผลิต การค้า การบริการ ตลอดจนวิถีการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) ในบริบทของประเทศไทย เทคโนโลยีดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างและสร้างโอกาสในการพัฒนาประเทศในหลากหลายมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการศึกษาและการพัฒนากำลังคน ซึ่งถือเป็นรากฐานสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในอนาคต

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) ได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการพัฒนากำลังคนที่มีสมรรถนะสูงและการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกผันในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่เทคโนโลยีดิจิทัลมีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด แผนดังกล่าวได้กำหนดจุดหมายที่ 12 ซึ่งมุ่งเน้นการสร้างกำลังคนที่มีสมรรถนะสูง มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อตอบสนองต่อความท้าทายในการพัฒนาประเทศในอนาคต นอกจากนี้ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ยังได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่ 4 ที่มุ่งเน้นการสร้างโอกาสความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือสำคัญในการขยายโอกาสทางการศึกษาและลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการกำหนดนโยบายและแผนการพัฒนาที่ชัดเจน การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่และมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังคงเผชิญกับความท้าทายหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านคุณภาพการศึกษาที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างสถานศึกษา ปัญหาด้านการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา และความไม่เชื่อมั่นของผู้ปกครองต่อคุณภาพการจัดการศึกษาในบางโรงเรียน (เนตรนภา เจตนจำนงค์, 2564) นอกจากนี้ ยังพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาจำนวนไม่น้อยยังขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการสมัยใหม่ การพัฒนาระบบ และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในยุคดิจิทัล

ด้วยเหตุนี้ การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นประเด็นที่มีความสำคัญเร่งด่วน และจำเป็นต้องได้รับการศึกษาวิจัยอย่างลึกซึ้ง เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษา และเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในการเผชิญกับความท้าทายในยุคดิจิทัล การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลไม่เพียงแต่จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เท่านั้น แต่ยังคงช่วยสร้างวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ในการนำพาสถานศึกษาให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

การศึกษาวิจัยเรื่อง "รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร" จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการนำเสนอแนวทางการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความพร้อมในการนำองค์กรในยุคดิจิทัล ผลการวิจัยนี้จะไม่เพียงแต่เป็นประโยชน์ต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครเท่านั้น แต่ยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาในสังกัดอื่น ๆ ทั่วประเทศ อันจะส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยรวม และการพัฒนากำลังคนของประเทศไทยให้มีความพร้อมในการแข่งขันในเวทีโลกในอนาคต นอกจากนี้ การวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ระดับชาติในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการปรับตัวสู่ยุคดิจิทัล ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนในระยะยาว

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากรอบแนวคิดภาวะผู้นำดิจิทัล และกรอบแนวคิดการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อสร้างและประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีพหุระยะ (Multi - Phase Mixed Method Research) แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษากรอบแนวคิดภาวะผู้นำดิจิทัล และกรอบแนวคิดการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือวิจัย แบบวิเคราะห์เอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

1.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบประเมินความเหมาะสมของกรอบแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัล และกรอบแนวคิดการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

1.3 การตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบประเมินความเหมาะสมของกรอบแนวคิด ผู้ให้ข้อมูล ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เครื่องมือวิจัยได้แก่ 1) ร่างแบบประเมินความเหมาะสมของกรอบแนวคิด 2) แบบประเมินเครื่องมือ วิเคราะห์ข้อมูลโดย 1) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา 2) วิเคราะห์ค่าดัชนีค่าความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) โดยใช้สูตรของโรวินेलลีและแฮมเบิลตัน (Rovinelli & Hambleton, 1977) พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.80 - 1.00

1.4 นำแบบประเมินความเหมาะสมของกรอบแนวคิดให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องภาวะผู้นำดิจิทัล ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องการพัฒนาภาวะผู้นำ และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องการวิจัย จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสม โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสม

1.5 นำแบบประเมินความเหมาะสมของกรอบแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัล และกรอบแนวคิดการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มาวิเคราะห์ความเหมาะสมโดยใช้ความถี่ และวิเคราะห์ข้อเสนอแนะโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่ 2 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

2.1 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากระยะที่ 1 มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการศึกษาเชิงปริมาณ

2.2 จัดทำแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

2.3 การตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ผู้ให้ข้อมูล ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เครื่องมือวิจัยได้แก่ 1) ร่างแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร 2) แบบประเมินเครื่องมือ วิเคราะห์ข้อมูลโดย 1) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา 2) วิเคราะห์ค่าดัชนีค่าความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) โดยใช้สูตรของโรวินेलลีและแฮมเบิลตัน (Rovinelli & Hambleton, 1977) พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.98

2.4 การตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียน 30 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ผู้อำนวยการสถานศึกษา เครื่องมือวิจัย ร่างแบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของ Cronbach พบว่า แบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.934

2.5 นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูล กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 410 คน โดยระบบออนไลน์ Google Form ผู้ให้ข้อมูล ผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร มีขั้นตอนดำเนินการ 1) ใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) โดยจำแนกประชากรออกเป็น 3 กลุ่ม ตามจำนวนนักเรียนดังนี้ โรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียน 1-400 คน) โรงเรียนขนาดกลาง (นักเรียน 401-800) และโรงเรียนขนาดใหญ่ (นักเรียน

มากกว่า 800 คน ขึ้นไป) 2) ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random sampling) ด้วยวิธีจับฉลาก (Lottery) (Koul, 1984) มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้ 1) กำหนดหมายเลขประจำตัวให้แก่ประชากร 2) นำหมายเลขประจำตัวมาจัดทำเป็นฉลาก 3) จับฉลากขึ้นมาได้ โรงเรียนขนาดใหญ่ (นักเรียนมากกว่า 800 คน ขึ้นไป) จำนวน 100 โรงเรียน รวม 410 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ วิเคราะห์ข้อมูลโดย 1) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ใช้สถิติเพื่อบรรยายคุณลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ 2) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ใช้สถิติ เพื่อบรรยายสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) วิเคราะห์ความต้องการโดยใช้ค่า $PNI_{Modified}$

2.6 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธี Modified Priority Needs Index ($PNI_{modified}$) (สุวิมล ว่องวาณิช, 2550) วิเคราะห์เรียงลำดับ จัดลำดับและจัดกลุ่มความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลและการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร จากค่าดัชนี $PNI_{modified}$ (1) และ $PNI_{modified}$ (2)

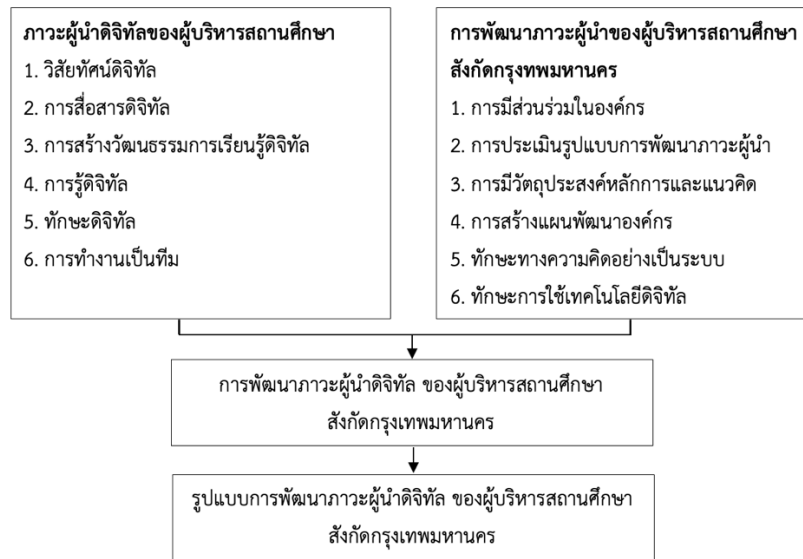
ระยะที่ 3 สร้างรูปแบบและประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

3.1 จัดทำร่างรูปแบบ โดยใช้องค์ประกอบที่ได้จากค่าดัชนี $PNI_{modified}$ (1) และ $PNI_{modified}$ (2) กำหนดให้ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ที่มีค่ามากกว่า ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ เฉลี่ยของความต้องการจำเป็นเป็นกลุ่มองค์ประกอบที่เป็นจุดอ่อน และกลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ที่มีค่าน้อยกว่า ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ เฉลี่ยของความต้องการจำเป็นเป็นกลุ่มองค์ประกอบที่เป็นจุดแข็ง

3.2 นำร่างรูปแบบที่ได้เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน ประเมิน โดยจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ อาจารย์ นักวิชาการ จำนวน 6 คน ผู้บริหารระดับสูงศึกษานิเทศก์และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน

3.3 วิเคราะห์ข้อมูลการสนทนากลุ่ม โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาฉันทามติ และปรับปรุงแก้ไขร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาและสังเคราะห์กรอบแนวคิดภาวะผู้นำดิจิทัล และกรอบแนวคิดการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ผลการสังเคราะห์และยืนยันองค์ประกอบแนวคิดภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีของ นักวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศ โดยผู้วิจัยได้นำเอาข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เนื้อหา จากเอกสารสู่ตารางการสังเคราะห์องค์ประกอบโดยแสดงในรูปความถี่ และเลือกองค์ประกอบที่มีความถี่ตั้งแต่ 6 ขึ้นไป มาเป็นองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัล พบว่าภาวะผู้นำดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษามี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) การสื่อสารดิจิทัล 3) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล 4) การรู้ดิจิทัล 5) ทักษะดิจิทัล และ 6) การทำงานเป็นทีม การยืนยันองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัล ซึ่งสรุปผลการประเมินจากการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิในด้านความเหมาะสม พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 6 องค์ประกอบ มีความเหมาะสมในการนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.97 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.18

ผลการสังเคราะห์และยืนยันองค์ประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยใช้ความถี่ตั้งแต่ 4-6 ขึ้นไปในการเลือก องค์ประกอบหลักของการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาได้ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วม ในองค์กร 2) การประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ 3) การมีวัตถุประสงค์หลักการและแนวคิด 4) การสร้าง แผนพัฒนาองค์กร 5) ทักษะทางความคิดอย่างเป็นระบบ และ 6) ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การยืนยัน องค์ประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสรุปผลการประเมินจากการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิในด้านความเหมาะสม พบว่า การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 6 องค์ประกอบมีความเหมาะสมในการนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.97 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.18

ทั้งนี้ แต่ละองค์ประกอบ มีตัวชี้วัด 3 ตัวชี้วัด รวมตัวชี้วัดทั้งหมด 36 ตัวชี้วัด ดังนี้ (ตารางที่1)

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์เนื้อหาองค์ประกอบและตัวชี้วัด

ข้อ	องค์ประกอบและตัวชี้วัด
ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา	
ด้านที่ 1 วิสัยทัศน์ดิจิทัล	
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการศึกษาข้อมูล นโยบาย แผนกลยุทธ์ และภารกิจของเพื่อกำหนด วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ดิจิทัล
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินผลติดตามวิสัยทัศน์ดิจิทัล
ด้านที่ 2 การสื่อสารดิจิทัล	
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีออนไลน์ เพื่อสื่อสารกับสมาชิกในองค์กร
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการติดตามผลการดำเนินงาน โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการสร้างแรงบันดาลใจ และสนับสนุนความก้าวหน้าของสมาชิกในองค์กร
ด้านที่ 3 การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล	
7	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูเรียนรู้ เทคโนโลยีดิจิทัล ในการทำงาน
8	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนงบประมาณในการขับเคลื่อนองค์กรดิจิทัล
9	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นในการทำงานร่วมกัน
ด้านที่ 4 การรู้ดิจิทัล	
10	ผู้บริหารสถานศึกษารู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกดิจิทัล
11	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ดิจิทัลในการทำงานอยู่เป็นประจำ
12	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ดิจิทัลติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงาน

ด้านที่ 5 ทักษะดิจิทัล	
13	ผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญ และประโยชน์ของเทคโนโลยีดิจิทัล
14	ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการนำเสนอ และสื่อสารด้วยอุปกรณ์เทคโนโลยีดิจิทัล
15	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสร้างแนวคิดใหม่โดยใช้เทคโนโลยี
ด้านที่ 6 การทำงานเป็นทีม	
16	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำทีมมาเข้าร่วมกันในการแก้ปัญหา โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและช่องทางการสื่อสารทางออนไลน์
17	ผู้บริหารสถานศึกษามีการรวมทีมที่มีความหลากหลายทั้งทางวัฒนธรรม เพื่อให้ได้ความสามารถที่ครอบคลุมทุกระดับ
18	ผู้บริหารสถานศึกษามีการแก้ปัญหาในทีม สนับสนุนและส่งเสริมการทำงานให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และแก้ไขปัญหา
การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	
ด้านที่ 1 การมีส่วนร่วมในองค์กร	
19	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีการแบ่งปันข้อมูลดิจิทัลภายในสถานศึกษา
20	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ ในการแก้ไขปัญหาด้านดิจิทัล
21	ผู้บริหารสถานศึกษายอมรับผลและรับผิดชอบ จากการตัดสินใจบริหารงานของตนเอง
ด้านที่ 2 การประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ	
22	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสำรวจความรู้ทางดิจิทัลของตนเอง
23	ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำดิจิทัลตามความต้องการขององค์กร
24	ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับปรุงแผนการพัฒนาตามผลการประเมิน เพื่อให้เข้ากับเป้าหมายปัจจุบัน
ด้านที่ 3 การมีวัตถุประสงค์หลักการและแนวคิด	
25	ผู้บริหารสถานศึกษามีเป้าหมายในการพัฒนาภาวะผู้นำที่เหมาะสมในยุคดิจิทัล
26	ผู้บริหารสถานศึกษามีแนวคิดในการนำองค์กรไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ตอบสนองต่อนวัตกรรมเทคโนโลยี
27	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต
ด้านที่ 4 การสร้างแผนพัฒนาองค์กร	
28	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดทิศทางในการพัฒนาทรัพยากรทางเทคโนโลยีดิจิทัล
29	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสภาวะแวดล้อมที่ต่อเนื่อง
30	ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับตัวให้เหมาะสมกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงในอนาคต
ด้านที่ 5 ทักษะทางความคิดอย่างเป็นระบบ	
31	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ซับซ้อน
32	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถทำงานร่วมกับทีมและสร้างความร่วมมือในการคิดแบบระบบที่มีประสิทธิภาพ
33	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถมองเห็นโอกาสที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตและเตรียมตัวต่อการเปลี่ยนแปลง

ด้านที่ 6 ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	
34	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้เกี่ยวกับแนวโน้มและนวัตกรรมในด้านเทคโนโลยี
35	ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร
36	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นนวัตกรรมโดยการใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างแนวคิดใหม่และพัฒนาโครงการ

2. ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำดิจิทัล และการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ผลการประเมินภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เรียงตามลำดับความสำคัญด้วยดัชนี $PNI_{modified(1)}$ พบว่า ทักษะดิจิทัล เป็นประเด็นที่มีความสำคัญที่สุด ($PNI_{modified} = 0.183$) รองลงมาคือ การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล ($PNI_{modified} = 0.182$) วิสัยทัศน์ดิจิทัล ($PNI_{modified} = 0.173$) การสื่อสารดิจิทัล ($PNI_{modified} = 0.133$) การรู้ดิจิทัล ($PNI_{modified} = 0.119$) และประเด็นที่มีความสำคัญน้อยที่สุด คือ การทำงานเป็นทีม ($PNI_{modified} = 0.103$) (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ภาวะผู้นำดิจิทัล		สภาพปัจจุบัน (D)		แปลผล	สภาพพึงประสงค์ (I)		แปลผล	$PNI_{modified(1)}$	อันดับ
		ค่าเฉลี่ย	S.D.		ค่าเฉลี่ย	S.D.			
1	วิสัยทัศน์ดิจิทัล	3.81	0.45	มาก	4.47	0.79	มาก	0.173	3
2	การสื่อสารดิจิทัล	3.60	0.69	มาก	4.08	1.03	มาก	0.133	4
3	การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล	3.77	0.50	มาก	4.45	0.78	มาก	0.182	2
4	การรู้ดิจิทัล	3.62	0.65	มาก	4.05	1.02	มาก	0.119	5
5	ทักษะดิจิทัล	3.79	0.49	มาก	4.49	0.77	มาก	0.183	1
6	การทำงานเป็นทีม	3.72	0.59	มาก	4.11	1.01	มาก	0.103	6

ผลการประเมินการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เรียงตามลำดับความสำคัญด้วยดัชนี $PNI_{modified(2)}$ พบว่า การสร้างแผนพัฒนาองค์กร เป็นประเด็นที่มีความสำคัญที่สุด ($PNI_{modified} = 0.175$) รองลงมาคือ ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ($PNI_{modified} = 0.166$) การมีส่วนร่วมในองค์กร ($PNI_{modified} = 0.160$) การมีวัตถุประสงค์ หลักการและแนวคิด ($PNI_{modified} = 0.145$) ทักษะทางความคิดอย่างเป็นระบบ ($PNI_{modified} = 0.129$) และประเด็นที่มีความสำคัญน้อยที่สุด คือ การประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ ($PNI_{modified} = 0.098$) (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษา		สภาพปัจจุบัน (D)		แปลผล	สภาพพึงประสงค์ (I)		แปลผล	PNI _{modified} (2)	อันดับ
		ค่าเฉลี่ย	S.D.		ค่าเฉลี่ย	S.D.			
1	การมีส่วนร่วมในองค์กร	3.82	0.45	มาก	4.44	0.79	มาก	0.160	3
2	การประเมินรูปแบบการพัฒนา ภาวะผู้นำ	3.68	0.69	มาก	4.04	0.98	มาก	0.098	6
3	การมีวัตถุประสงค์ หลักการ และ แนวคิด	3.66	0.50	มาก	4.19	0.96	มาก	0.145	4
4	การสร้างแผนพัฒนาองค์กร	3.80	0.65	มาก	4.46	0.77	มาก	0.175	1
5	ทักษะทางความคิดอย่างเป็นระบบ	3.60	0.49	มาก	4.06	1.01	มาก	0.129	5
6	ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	3.78	0.59	มาก	4.40	0.82	มาก	0.166	2

3. ผลการสร้างและประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

การสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยใช้ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นสภาพพึงประสงค์ภาวะผู้นำดิจิทัลและการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยนำค่า PNI_{modified} มาจัดกลุ่มองค์ประกอบ โดยแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ กลุ่มที่มีค่าดัชนี PNI_{modified} มากกว่า ค่าดัชนี PNI_{modified} เฉลี่ยของความต้องการจำเป็นเป็นกลุ่มองค์ประกอบที่เป็นจุดอ่อน และกลุ่มที่มีค่าดัชนี PNI_{modified} ที่มีค่าน้อยกว่า ค่าดัชนี PNI_{modified} เฉลี่ยของความต้องการจำเป็นเป็นกลุ่มองค์ประกอบที่เป็นจุดแข็ง พบว่า ดัชนี PNI_{modified} (1) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.149 และดัชนี PNI_{modified} (2) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.146 ผู้วิจัยจึงได้ร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำหรับนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ โดยจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ดังนี้

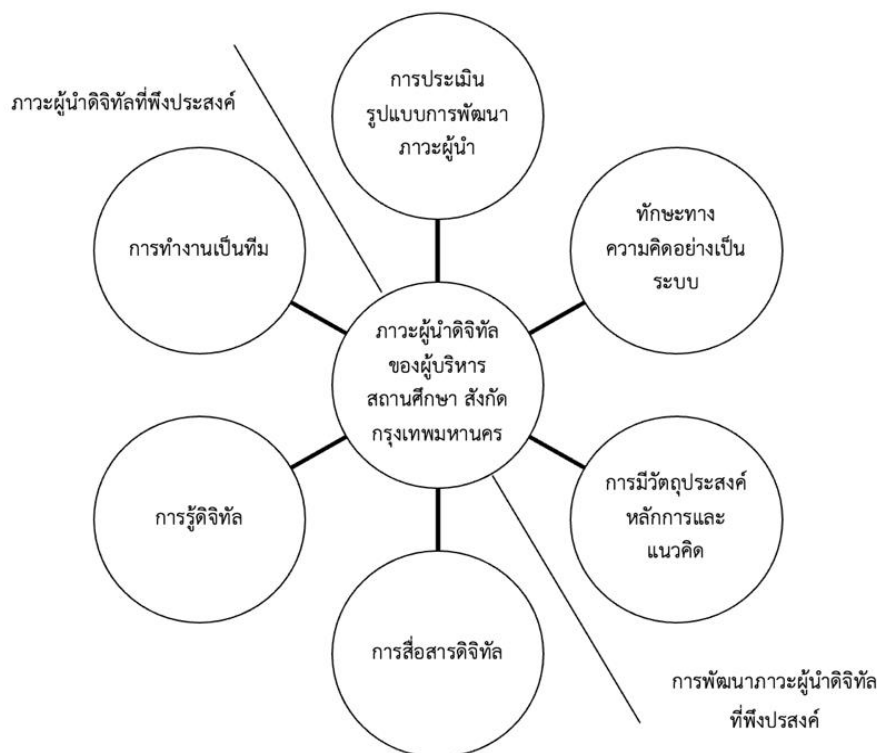
3.1 รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในระยะสั้น พัฒนาโดยใช้องค์ประกอบที่เป็นจุดแข็ง 6 องค์ประกอบ (รูปภาพที่ 2) ดังนี้

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

1) การทำงานเป็นทีม 2) การรู้ดิจิทัล 3) การสื่อสารดิจิทัล

การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

1) การประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ 2) ทักษะทางความคิดอย่างเป็นระบบ 3) การมีวัตถุประสงค์ หลักการและแนวคิด

แผนภาพที่ 2 รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในระยะสั้น

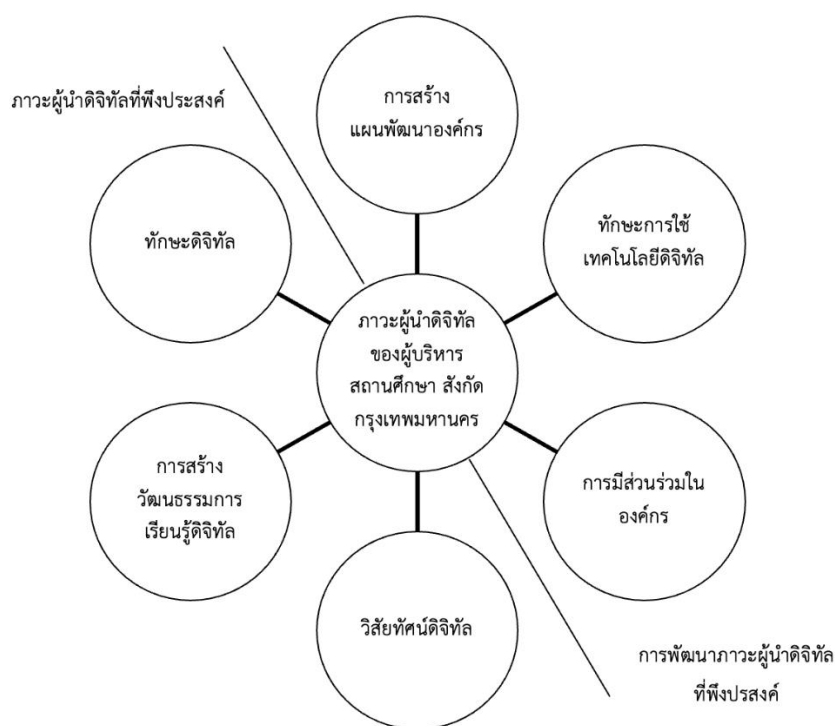
3.2 รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในระยะยาว พัฒนาโดยใช้องค์ประกอบที่เป็นจุดอ่อน แต่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด 6 องค์ประกอบ (รูปภาพที่ 3) ดังนี้

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

1) ทักษะดิจิทัล 2) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล 3) วิสัยทัศน์ดิจิทัล

การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

1) การสร้างแผนพัฒนาองค์กร 2) ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 3) การมีส่วนร่วมในองค์กร

รูปภาพที่ 3 รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในระยะยาว

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาและสังเคราะห์กรอบแนวคิดภาวะผู้นำดิจิทัล และกรอบแนวคิดการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีของ นักวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศ พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษามี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) การสื่อสารดิจิทัล 3) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล 4) การรู้ดิจิทัล 5) ทักษะดิจิทัล และ 6) การทำงานเป็นทีม และจากการยืนยันองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลโดยการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิในด้านความเหมาะสม พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 6 องค์ประกอบ มีความเหมาะสมในการนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับ กัญญารัตน์ สุขแสนและคณะ (2021) ที่ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน ในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ซึ่งพบว่า องค์ประกอบด้านวิสัยทัศน์ เป็นองค์ประกอบหนึ่งของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัล ให้มีวิสัยทัศน์บนวัฒนธรรมที่หลอมรวมผ่านระบบออนไลน์ด้วยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ เช่นเดียวกับเจษฎา ชวนะไพศาล (2563) ที่ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตทวารวดีสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี พบว่า ด้านวิสัยทัศน์ ด้านการสร้างวัฒนธรรม

การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล เป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี เช่นเดียวกับ ญัษฐาภรณ์ เล็กสิงโต (2564) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของครูโรงเรียน ประถมศึกษาในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า การมีทักษะและความรู้ดิจิทัล เป็นองค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัล และ สอดคล้องกับจิราภรณ์ ปกรณ์ (2564) ที่ได้ศึกษา รูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ วิสัยทัศน์ดิจิทัล ความรู้และทักษะดิจิทัล การจัดการ ดิจิทัล, วัฒนธรรมดิจิทัล, เครือข่ายความร่วมมือดิจิทัลและการปรับตัวสู่ยุคดิจิทัลและกลยุทธ์เชิงดิจิทัล และ สอดคล้องกับมูฮำหมัดรุสสัน ลือบาเกตุติง และนิรันดร์ จุลทรัพย์ (2565) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ตรัง กระบี่ พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ความรู้ดิจิทัล การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล และการสื่อสารดิจิทัล

ผลการสังเคราะห์และยืนยันองค์ประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยใช้ความถี่ตั้งแต่ 4-6 ขึ้นไปในการเลือก องค์ประกอบหลักของการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาได้ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วม ในองค์กร 2) การประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ 3) การมีวัตถุประสงค์หลักการและแนวคิด 4) การสร้าง แผนพัฒนาองค์กร 5) ทักษะทางความคิดอย่างเป็นระบบ และ 6) ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การยืนยัน องค์ประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสรุปผลการประเมินจากการประเมินของ ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านความเหมาะสม พบว่า การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 6 องค์ประกอบมี ความเหมาะสมในการนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับญัษฐาภรณ์ เล็กสิงโต (2564) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ของครูโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า การมีหลักการ มีวัตถุประสงค์และมีการวัด ประเมินผล เป็นองค์ประกอบสำคัญของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล เช่นเดียวกับทศพล สุวรรณราช (2564) ได้ศึกษา งานวิจัยภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ พบว่า องค์ประกอบของการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล ได้แก่ การประเมินความรู้ ความสามารถทางเทคโนโลยีดิจิทัลของบุคลากรในองค์กร การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ทางเทคโนโลยีดิจิทัล ในองค์กร การมีวิสัยทัศน์และ ทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

ความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำดิจิทัล และการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านทักษะดิจิทัล เป็นประเด็นที่มีความสำคัญที่สุด รองลงมาคือ การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล วิสัยทัศน์ดิจิทัล การ สื่อสารดิจิทัล การรู้ดิจิทัล และประเด็นที่มีความสำคัญน้อยที่สุด คือ การทำงานเป็นทีม ผลการประเมินการ

พัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านการสร้างแผนพัฒนาองค์กร เป็นประเด็นที่มีความสำคัญที่สุด รองลงมาคือ ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การมีส่วนร่วมในองค์กร การมีวัตถุประสงค์ หลักการและแนวคิด ทักษะทางความคิดอย่างเป็นระบบ และประเด็นที่มีความสำคัญน้อยที่สุด คือ การประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ สอดคล้องกับสันติ พินรัตน์ และกุหลาบ ปุริสาร (2566) ได้ศึกษางานวิจัยแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ส่วนด้านที่มีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุดคือด้านความรู้ดิจิทัล

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ทำให้ผู้วิจัยสามารถร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้เป็น 2 รูปแบบ คือ รูปแบบสำหรับแผนดำเนินการระยะสั้น พัฒนาโดยใช้องค์ประกอบที่เป็นจุดแข็ง 6 องค์ประกอบ และรูปแบบสำหรับแผนดำเนินการระยะยาว พัฒนาโดยใช้องค์ประกอบที่เป็นจุดอ่อน 6 องค์ประกอบ

รูปแบบที่ 1 รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในระยะสั้น ประกอบด้วย เป้าหมายหลักที่ 1 การส่งเสริมภาวะผู้นำดิจิทัลที่พึงประสงค์ โดยใช้กลยุทธ์ 1) การทำงานเป็นทีม 2) การรู้ดิจิทัล และ 3) การสื่อสารดิจิทัล เป้าหมายหลักที่ 2 การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้กลยุทธ์ 1) การประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ 2) ทักษะทางความคิดอย่างเป็นระบบ และ 3) การมีวัตถุประสงค์ หลักการและแนวคิด

รูปแบบที่ 2 รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในระยะยาว ประกอบด้วยเป้าหมายหลักที่ 1 การส่งเสริมภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้กลยุทธ์ 1) ทักษะดิจิทัล 2) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล และ 3) วิสัยทัศน์ดิจิทัล เป้าหมายหลักที่ 2 การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้กลยุทธ์ 1) การสร้างแผนพัฒนาองค์กร 2) ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และ 3) การมีส่วนร่วมในองค์กร

ทั้งนี้ รูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เป็นรูปแบบที่ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการวิจัยในครั้งนี้ มีความคิดเห็นว่า เป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสม และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครได้ สอดคล้องกับปณิดา สุภารมย์ และ กุหลาบ ปุริสาร (2566) ได้ศึกษางานวิจัยแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เรียงลำดับความสำคัญ 3 ลำดับ คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล รองลงมา ด้านความรู้ดิจิทัล และด้านวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล ตามลำดับ สอดคล้องกับจิราภรณ์ ปกรณ์และคณะ (2565) ได้ศึกษางานวิจัยรูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า องค์ประกอบ

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่เหมาะสมประกอบด้วย วิสัยทัศน์ดิจิทัล ความรู้และทักษะดิจิทัล การจัดการดิจิทัล วัฒนธรรมดิจิทัล เครือข่ายความร่วมมือดิจิทัล การปรับตัวสู่ยุคดิจิทัล และกลยุทธ์เชิงดิจิทัล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

สังกัดกรุงเทพมหานคร และสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานครสามารถนำองค์ประกอบที่ได้จากการศึกษาวิจัยนี้ ไปใช้เป็นแนวทางต่อยอดการศึกษา โดยกำหนดองค์ประกอบและตัวชี้วัดเพิ่มเติม เพื่อให้มีความสมบูรณ์และตรงตามเป้าหมายขององค์กร รวมถึงสามารถใช้แนวทางและวิธีการในการวิจัยนี้ ไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาเรื่องอื่นๆ เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลได้

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สังกัดกรุงเทพมหานคร และสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร รวมถึงผู้บริหาร สามารถนำข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล รวมถึงแนวทางการบริหารสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาที่มีความพร้อมในยุคดิจิทัล โดยนำองค์ประกอบที่ได้จากการศึกษาไปพัฒนาเป็นกลยุทธ์และกำหนดแผนปฏิบัติงาน และตัวชี้วัดได้อย่างเหมาะสม

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

จากข้อค้นพบของงานวิจัย ทำให้ได้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่สถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลทั้งของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้มีความพร้อมในการก้าวสู่ยุคดิจิทัล ทรานส์ฟอร์มได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กัญญารัตน์ สุขแสน และคณะ. (2021). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย. วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. 12 (2), 112-125.

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2565). แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2566-2570. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

จิราภรณ์ ปกรณ์ (2564). รูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปริญญาโททางการศึกษาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- จิราภรณ์ ปกรณ์, ทวีศิลป์ กุลนภาตล และสมบุรณ์ บุรศิริรักษ์. (2565). รูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารรัชต์ภาคย์*. 16 (48), 396-410.
- เจษฎา ชวนะไพศาล. (2563). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตทวารวดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี. *บัณฑิตมหาวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร*.
- ณัฐยาภรณ์ เล็กสิงห์โต. (2566). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสาร มจร พุทธปัญญาริทธศรน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. 8 (5), 181-192.
- เนตรนภา เจตน์จำนงค์. (2564). การวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาของกรุงเทพมหานคร. *วารสารการศึกษาไทย*. 15 (2), 45-60.
- ทศพล สุวรรณราช. (2564). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานนทบุรี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*. 7 (3), 160-177.
- ปณิดา สุการมย์ และกุหลาบ ปุริสาร. (2566). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. 13 (1), 128-142.
- มูฮำหมัดรุสลัน ลือบาเกลูติง, และนิรันดร์ จุลทรัพย์. (2564). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ตรัง กระบี่. *การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 13*. (หน้า 1935-1946). สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- สันติ พิณรัตน์ และ กุหลาบ ปุริสาร. (2566). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. 13 (1), 70-83.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)*. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 3 เมษายน 2566. แหล่งที่มา: https://www.nesdc.go.th/article_attach/article_file_20230307173518.pdf
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570)*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพมหานคร:
พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2565). *รายงานผลการจัดการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
ประจำปี 2565*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

Koul, L. (1984). *Methodology of educational research*. Vikas Publishing House.

Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment
of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*. 2 (1),
49-60.